

VARTIC Mariana (numele la naștere: Maria-Ana Lungu), n. 6 iun. 1944, Abrud. Critic, istoric literar, prozator, dramaturg și traducător. Licențiată (1967) a Facultății de Filologie din Cluj. Din 1969, cercetător la Institutul de Lingvistică și Istorie Literară din Cluj. Debut în *Studii și cercetări de lingvistică* (1970). Diploma de onoare a Ministerului Culturii, a revistei *Manuscriptum* și a Muzeului literaturii române pentru *Romanul românesc în interviuri* (1991). Premiul Uniunii Scriitorilor din România pentru *Dicționarul cronologic al romanului românesc* (2005). Premiul „Mircea Zăciu” al Uniunii Scriitorilor, Filiala Cluj, pentru *Dicționarul romanului tradus în România* (2005). **Romane:** *O lume fără mine*, 1991, 2003 (fragmente traduse: *Eine Welt ohne mich*, 1998; *A világ nélkülém*, 2007); *Prăpastia de hirtie*, 2003; *Crimă cu înlocuitor*, 2009. **Dramaturgie:** *Lorelei*, libretul operei de Valentin Timaru, premieră Opera Română din Cluj, 1993; *Recviem la ghișeu*, 1999 (premieră Teatrul Tineretului din Piatra Neamț, 1996); *La răscruce de vânturi* (Teatrului Național din Cluj, 2011). **Critică literară:** *De la N. Filimon la G. Călinescu. Studii de sociologie a romanului românesc*, 1982 (în colaborare); *Anton Holban și personajul ca actor*, eseu, 1983. **Antologii:** *Romanul românesc în interviuri. O istorie autobiografică*, patru vol., fiecare în două părți, 1985-1991 (în colaborare cu Aurel Sasu); *Dramaturgia românească în interviuri. O istorie autobiografică*, vol. I-V, 1995-1997 (în colaborare cu Aurel Sasu); *Bătălia pentru roman*, 1997 (în colaborare cu Aurel Sasu). **Ediții îngrijite:** Dominic Stanca, *Timp scufundat*, 1981; 2000 (în colaborare cu Sorana Coroamă-Stanca); Sandra Cotovu, *Vijelie*, 1985; Emil Cioran, *Revelațiile durerii*, 1990 (în colaborare cu Aurel Sasu); Eugen Ionescu, *Eu*, 1990; Eugen Bălan, *Într-o duminică de august*, 1991; Eugen Ionescu, *Război cu toată lumea*, vol. I-II, 1992 (în colaborare cu Aurel Sasu). **Dicționare** (colaborare): *Dicționarul limbii române (Dicționarul Academiei)*, 1975-1990; *Dicționarul scriitorilor români*, vol. I-IV, 1995-2002; *Dicționarul esențial al scriitorilor români*, 2000; *Dicționarul cronologic al romanului românesc de la origini până la 1989*, 2004; *Dicționarul general al literaturii române*, 2004-2009; *Dicționarul cronologic al romanului tradus în România*, 2004-2005. **Traduceri:** Adolfo Bioy Casares, *Celălalt labirint*, 1987; Adolfo Bioy Casares, *Jurnal din „Războiul porcului”*; *Visînd la eroi*, 1991, 2009; Adolfo Bioy Casares, *Aventura unui fotograf în La Plata*, 1997; Ramiro de Maeztu, *Don Quijote, Don Juan și Celestina*, 1999; Mario Vargas Llosa, *Odiseu și Penelopa*, 2010.

Mariana Vartic

BABEL APOCRIF

LIMES

CUPRINS

BABEL APOCRIF	5
ÎN LOCUL MEU	59
EURO 2.....	117

Editor: MIRCEA PETEAN

Coperta: Cristian CHEȘUȚ

Descrierea CIP poate fi consultată pe pagina de internet a
Bibliotecii Naționale a României

© Editura Limes, 2015
Str. Castanilor, 3
407280 Florești, jud. Cluj
Tel./fax: 0264/544109; 0723/194022
Email: edituralimes2008@yahoo.com
www.edituralimes.ro

ISBN 978-973-726-910-2

BABEL APOCRIF

Grotescă

PERSOANELE

BIBLIOTECARA

FATA

DOAMNA

DOMNUL

PROFESORUL

BĂIATUL

SCENA 1

Sala de lectură a unei biblioteci. Praf, pînze de păianjen, rafturi delabrate, gata să se prăbușească. BIBLIOTECARA, la birou. FATA aranjează cărți și reviste. La o masă, DOAMNA. La altă masă, PROFESORUL, îngropat între maldăre de volume și de hîrtoage. Fără fereală, se scarpină, fornăie, se scobește în nas etc. Din cînd în cînd, în loc să se adreseze celorlalte personaje, își repede replicile, agresiv, spre spectatori. DOMNUL completează formularele și le predă BIBLIOTECAREI.

BIBLIOTECARA (*examinînd formularele*): Numele.

DOMNUL: Ce-i cu el?

BIBLIOTECARA: Mă sfidați sau sînteți chior? Rubrica asta. Poate nu e destul de mare. Poate v-ar trebui un pogon de hîrtie ca s-o vedeți. Poate vă scot pe ușă afară.

DOMNUL: Stîmătă persoană, vă depășiți atribuțiile. Vă reclam la direcțiune. Nu discut! Telefonul! Vreți să vi-l smulg din mîini?

BIBLIOTECARA: Pe cine faci dumneata persoană?

DOMNUL: Sînteți datoare să mă serviți! Aveți sau nu obligația să stați la dispoziția publicului? Repet: o-bli-ga-ți-a.

BIBLIOTECARA: Să mă evaporez, nu? După ce că alerg bezmetică toată ziua...

DOMNUL: O persoană la datorie e invizibilă. N-o cunosc, nu mă cunoaște. Cît despre intimități, puneți-vă pofta în cui.

BIBLIOTECARA: Numele.

DOMNUL: Formularul de ieri îl aveți?

BIBLIOTECARA: Aici nu-i harababură ca la alții. Disciplină și ordine. Aici nu se pierde un ac.

DOMNUL: Ce-ar fi să vă aruncați ochii pe el? Ei? E acolo vreun nume? Ieri de ce s-a putut fără nume? Sînt tot eu, nu? Ce deosebire e între ieri și azi? Mi-a crescut un corn în frunte?

BIBLIOTECARA: Chit că nu vă vine să credeți, eu am de lucru. Nu sînt plătită să vă fac conversație.

PROFESORUL (*răsfoind febril hîrtoagele*): Nu-i aici. Cine își bate joc...? Scrie negru pe alb: Salamander, opera citată, pagina 31, paragraful 10. Bucăți, bucățele te fac... Dacă sînt dobitoc... Hai, încă o dată... De ce? Nu mai vreau! M-am săturat!... O, ce durere... Îmi plesnesc ochii... Viteză... viteză... săgeată, pistol, rachetă... Salamander, opera citată, pagina 31, paragraful 10. Unde-i? Ducă-se naibii! Ce sînt eu? Idiotul vostru? Nu-i! Nu-i nicăieri! Mă înnebunești, auzi?

DOMNUL: Numele... numele... Încă nu s-a plictisit... (*Fetei.*) Domnișoară, sînteți drăguță... (*Bibliotecarei.*) Formularele mai vechi le păstrați?

BIBLIOTECARA: Mă doare gura să tot repet. Aici nu se pierde nimic. Ni-mic.

DOMNUL (*Fetei*): Domnișoară, acum douăzeci de ani, în aceeași zi – 21 ianuarie, da? – am completat un formular. Fiți amabilă...

FATA: Nu vă supărați, nu lucrăm aici.

DOMNUL: Duduie, nu sînt idiot. Vreau doar formularul.

FATA: Acum douăzeci de ani... în aceeași zi...

DOMNUL: Asta e reavoință. Tragere intenționată de timp. Curată bătaie de joc, ce mai!

FATA: Dar eu n-am...

BIBLIOTECARA: Vrei să zbori, îngerelule? Mișcă!

DOMNUL: Ce-aveți cu ea? E nouă, abia a venit. Lăsați-o să mai răsuflă, să se mai dezmeticească puțin.

BIBLIOTECARA: Sigur, cum vă pică ochii pe-o fișneată, cum vă lovește generozitatea. La mine de ce zbierați? Numai istericale și răcnete; mi s-a acrit. (*Fetei.*) Hai, îngerelule, urnește-te. Arată-i dumnealui ce frumos dai din fund.

FATA (*căutînd în fișier*): Pe ce nume, domnule?

DOMNUL: Și dumneata? Sînteți obsedate, pe cuvîntul meu! Altă ilustră necunoscută care umblă după intimități! Pe nici un nume, pricepi?

FATA: Atunci cum să gălesc...?

DOMNUL: După dată, duduie, după dată. Și după scris, îl vezi? Așa scriu eu. De cînd mă știu, ăsta e scrisul meu. Vezi? Vezi? Vezi?

PROFESORUL (*răsfoind febril*): Crapă... capul... plesnește... O să plîngeți voi după mine... lasă... Salamander? Da, Salamander. Opera citată? Draci, opera citată. Pagina 31? Asta-i, pagina 31! Capitolul... Dar dacă e greșit? Nenorocitul ăsta de traducător o fi încurcat paginile. Prima cifră? Să vedem: în loc de 31, ar putea fi 41... 51... 61... 71... 81... 91... (*Răsfoiește febril.*) 41... nu-i! 51... nu-i! Mă înnebunești, auzi? Poate a doua cifră... 42... 43... 44... Sau amîndouă...? Capul... crapă... Ce vină am? Ticăloșilor! Vă las baltă!

FATA: Cred că am găsit. (*Îi întinde Domnului un formular.*)

DOMNUL (*arătându-i-l Bibliotecarei*): Era bună cererea asta?

BIBLIOTECARA: Din moment ce v-am servit...

DOMNUL: Vedeți aici vreun nume? Arătați-mi-l și-l mănînc. Unde? Unde e numele?

BIBLIOTECARA: Oricine poate greși, nu? Mare scofală... Pentru un fleac, îmi scoateți sufletul...

DOMNUL: Acum douăzeci de ani s-a putut fără nume. Și acum două luni. Și acum două săptămîni. Și ieri. Poftim: asta e fișa de ieri. Unde-i numele?

BIBLIOTECARA: E vina mea? De fiecare dată vi l-am cerut. Să vă rog în genunchi?

DOMNUL: Dar cărțile mi le-ați dat, nu?

BIBLIOTECARA: Am greșit, poftim. Hai, tăiați-mi capul. După ce că înghit toată prăfăraia asta scîrboasă... sînt neagră pe dinăuntru... zi și noapte îmi scrișnește praful printre dinți... Pentru ce? Pentru mofturile nu știu cui!

DOMNUL (*întinzîndu-i formularul*): Zău așa, haideți s-o isprăvim.

BIBLIOTECARA: Numele.

DOMNUL (*îndreptîndu-se spre rafturi*): Vreau cărțile mele și le voi avea. (*Bibliotecara declanșează sistemul de alarmă. Pauză.*)

FATA (*Domnului*): Nu vă supărați... nu e treaba mea... dar ce mare lucru? Vă semnați acolo și gata.

DOMNUL: Chiar așa? Dumneata te-ai iscăli tam-nisam cine știe pe unde?

BIBLIOTECARA: Aici nu e cine știe pe unde. Sîntem într-o instituție publică.

DOMNUL: Tocmai: ca și WC-ul public. Bine mi-ar sta să-mi pun semnătura pe pereții... Ce șmecherie e asta? (*Fetei.*) Te-a mituit, așa e? Vreun prăpădit de autor obscur... te-a pus să mi-l furi! Ca să semneze cu numele meu!

FATA: Orice autor... iertați-mă... are propriul nume, nu?

DOMNUL: Ăștia-s autori? Niște terchea-berchea de două parale; anonimi cu țîfnă, de care n-a auzit nimeni și nici nu va auzi în vecii vecilor. Și, pac!... grozavă idee: dau iama fără rușine prin semnăturile ilustre. Cum să-ți ascunzi mai bine nimicnicia? Sub etichete false. Te botezi la repezeală cu feleștioc măsluit și te prezinți drept Cioran, Einstein sau Zarathustra.

FATA: Nu vă supărați, dar... Mai presus de toate, un autor dorește să-și aibă propriul nume, nu?

DOMNUL: Mai presus de toate, un autor dorește să fie cunoscut. Sub ce nume? Puțin îi pasă, numai celebru să fie... Asta mi-ar mai lipsi: să mă trezesc că iscălitura mea patronează ineptiile te miri cui.

FATA: Nu înțeleg. Eu, Ionescu, îmi pot dori celebritatea sub alt nume decît al meu: Ionescu?

DOMNUL: Dar dacă Ionescu e un ilustru necunoscut? Cum vrei să devină celebru? Atunci ce face dumnealui? Se repede la cineva care, după o viață de trudă, și-a dobîndit o faimă binemeritată. De pildă, unul Popescu. Nici una, nici două, îi sfeterisește numele și Ionescu al nostru semnează Popescu. Ce zici de asta? Hoție la drumul mare!

BIBLIOTECARA: Mult o mai țineți așa? Numele... numele... Parcă eu eram cea obsedată.

DOMNUL: Nu vi-l dau, e clar? Să îndrăznească cineva...

FATA: Unde e logica? Pentru ca eu, Ionescu, să devin cunoscut, e neapărată nevoie să iscălesc ca atare.

DOMNUL: Dumneata ești cafîr? Tu, ca Ionescu, te tot zbați, tot asuzi... Ei și? Degeaba. Cînd cine, mă rog, te împiedică să semnezi Popescu? Faimosul Popescu, de toți ridicat în slăvi! Gloria peste noapte, pricepi?

FATA: Asta-i cu totul altceva. Știți, cazul acela: Ionescu ajuns celebru sub numele *de* Popescu, nu sub numele *lui* Popescu. Vedeți deosebirea.

DOMNUL: Care deosebire? Eu, Ionescu, trîntesc un denunț cît toate zilele, iscălit Popescu. Cine suportă consecințele? Cine va deveni erou al neamului sau, după caz, va fi pus la stîlpul infamiei? Ionescu al dumitale? Sau Popescu, al cărui nume l-a subtilizat?

PROFESORUL: Liniște! Nici un respect! Nici o considerație! Trîntorilor! Vă place mierea altuia, dar voi cu ce-l hrăniți? Cu fiere! Cu venin!... Dacă-i prost... își prăpădește viața îngropat între patru scînduri de cărți... idiotul... a chiorît buchisind terfeloage... n-are decît... asta-i plăcerea lui... Salamander... Salamander... Ochii... Ochelari peste ochelari peste ochelari peste ochelari... I-am nenorocit!... Ochii... Ageri... strălucitori... îi amintești? Șmirghelul trudește aspru... luciul crapă... fibra țipă... arsura... arsura...

BIBLIOTECARA (*Domnului*): Ce denunț? Care denunț? Despre cine vorbiți? Provocări, da?... Dovada! Unde-i dovada?

FATA: Dar n-a fost vorba despre...

BIBLIOTECARA: Gura, turnătoare împuțită! Te mai prind eu că-mi scotocești prin hîrtii... Ce mi-ai șterpelit din sertar?

DOMNUL: Îți fură cineva numele... nici nu vreau să mă gîndesc. Face cumva vreun accident? Pe cine cade ponosul? Pe tine. Ori, bunăoară, îi dă prin cap să violeze o minoră. Înfunzi pușcăria în locul lui? Oho, și-ncă cum!... (*Fetei*.) Și zi așa: o semnătură, acolo, mare scofală... Ce nevoie ai dumneata de semnătura mea?

BIBLIOTECARA: Sînteți culmea, zău așa! Nume de bărbat îi trebuie ei? (*Fetei*.) Hoț! Ordinară! Ce-ai furat din sertar? Te reclam! Chem poliția!

DOMNUL: Ba eu vă reclam! De douăzeci de ani, numele și iar numele... parcă nu m-ați cunoaște. Asta-i abuz! Atentat la pudoare!

BIBLIOTECARA: De unde să vă cunosc? V-ați prezentat vreodată? O biată funcționară amărită, acolo... e sub demnitatea unora care... Mitocănie!

DOMNUL: Nu zic, acum douăzeci de ani... primii pași... eram un nimeni... Azi însă... Să nu-mi spuneți că nu știți cine sînt...

BIBLIOTECARA: Nu știu și nici nu-mi pasă.

DOMNUL (*Fetei*): Domnișoară, mă cunoști?

FATA: Păi, nu tocmai...

DOMNUL: Hai, un efort... Știi cu cine vorbești?

FATA: Mă străduiesc... încerc...

DOMNUL (*apropiindu-se de masa Profesorului*): O clipă... nu vă supărați... știți cum mă numesc?

PROFESORUL: Salamander.

DOMNUL: Cum?

PROFESORUL: Mare pramatie... ai pomenit vreodată pocitanie mai lihnită? Salamander ăsta mi-a ronțăit